

ПСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У ВИМІРІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Жорова Ірина Ярославівна

доктор педагогічних наук, професор, перший проректор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти, Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти»
zhorova.ks@gmail.com

Національна система освіти на початку третього тисячоліття характеризується зміною освітньої парадигми, оновленням змісту та технологій навчання. Нова школа XXI століття має давати освіту для життя, розвивати індивідуальні здібності дітей. Концепція Нової української школи основними компонентами формули оновлення визначає: новий зміст та структуру освіти; педагогіку партнерства; умотивованого учителя; орієнтацію на учня; виховання на цінностях; автономію школи і якість освіти; справедливе фінансування і рівний доступ; сучасне освітнє середовище [2]. У зазначеній формулі провідна роль належить професійній компетентності педагога, а найвагомішим чинником успішного здійснення освітніх реформ визначено професійний розвиток учителя як суб'єкта освітнього процесу, який безпосередньо реалізує освітні новації та забезпечує якість освіти.

У контексті сучасних реформ освітньої галузі першорядного значення набуває професійний розвиток учителів природничих дисциплін, оскільки освітня галузь «Природознавство» сприяє формуванню в учнів цілісної природничої картини світу, розвитку міжпредметних компетентностей, наукового мислення.

Типова навчальна програма для підготовки вчителів Нової української школи визначає профілі базових компетентностей педагогічних працівників, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування освіти: професійно-педагогічну компетентність, соціально-громадянську компетентність, загальнокультурну компетентність, мовно-комунікативну компетентність, психологічно-фасилітативну компетентність, підприємницьку компетентність, інформаційно-цифрову компетентність [3].

Інноваційний характер післядипломного освітнього простору детермінований зростанням інформаційних потоків, впровадженням нових педагогічних технологій, необхідністю задоволення потреб особистого і професійного розвитку педагогів, які подекуди не повною мірою готові до впровадження нововведень у шкільну практику, що зумовлює певні утруднення в професійній діяльності, серед яких:

- організація проектної й дослідницької діяльності учнів;
- розробка й реалізація методичних моделей, технологій і прийомів;

- аналіз результатів освітнього процесу та їх подальше використання в педагогічній діяльності;
- вивчення, узагальнення і творче використання передового педагогічного досвіду.

Наявний кризовий стан в системі післядипломної педагогічної освіти потребує не модернізації, а докорінного оновлення форм роботи з педагогами. Враховуючи інтеграцію країни у європейський простір, розвиток післядипломної педагогічної освіти як відкритої системи, доцільно звернутися до зарубіжного досвіду щодо запровадження європейської кредитно-трансферної системи. Насамперед, її імплементація в національну систему післядипломної педагогічної освіти стосується використання модульних технологій, системи залікових одиниць, а також надання педагогам можливості вільного вибору змісту освіти.

Важливим чинником, що зумовлює продуктивний різноаспектний професійний розвиток педагогів, є розбудова інформаційно-освітнього середовища: створення комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища шляхом формування інтегрованих загальнонаціональних та світових електронних ресурсів, упровадження новітніх відкритих навчальних систем, забезпечення рівного доступу до якісних навчальних і науково-методичних матеріалів для освітян.

На сучасному етапі реформування національної освітньої галузі основними напрямками розвитку системи післядипломної освіти вчителів природничих дисциплін є:

- розроблення програм неперервного професійного розвитку вчителів природничих дисциплін, що мають базуватися на засадах варіативності, наступності;
- забезпечення випереджувального характеру професійного розвитку вчителів природничих дисциплін на основі світових здобутків психолого-педагогічних досліджень і природничої науки;
- формування змісту післядипломної освіти вчителів природничих дисциплін на основі державних пріоритетів розвитку шкільної природничої освіти, суспільного замовлення й індивідуальних освітніх потреб педагогів;
- імплементація в національну систему післядипломної педагогічної освіти кращого світового досвіду науково-методичного супроводу професійного розвитку вчителів природничих дисциплін;
- розбудова інформаційно-освітнього середовища в контексті створення репозитарію науково-методичної та фахової літератури для вчителів природничих дисциплін, створення електронних освітніх ресурсів тощо [1].

Список використаних джерел

1. Жорова І.Я. Розвиток професіоналізму вчителів природничих дисциплін у системі післядипломної освіти України (1940-і рр. ХХ – початок ХХІ ст.): автореф. дис. ... д-ра

- пед. наук: 13.00.01 / Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2015. 36 с.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 05.04.2020)
 3. Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти: затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 №36. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/sectors/u-137/nakaz-mon_15012018_36.pdf (дата звернення: 03.04.2020).

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Богайчук Руслана Василівна

Вчитель вищої категорії, вчитель-методист, Тернопільська ЗОШ № 24

r.bogaichuk@gmail.com

Серед пріоритетних стратегій розбудови національної системи освіти чільне місце займає її спрямованість на розвиток творчого потенціалу школярів, виховання активної, креативної особистості, налаштованої на постійне самовдосконалення. Проголосивши людину найвищою цінністю, країна стала на шлях втілення гуманістичних ідей у педагогічну теорію та практику. Тому навчання в сучасній школі має забезпечувати оптимальні умови для самореалізації особистості школяра, розкриття природних задатків, здатності до свободи, відповідальності і творчості.

У концепції нової української школи визначено основну мету державної політики в галузі національного шкільництва, яка полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, вихованні покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися упродовж життя. Саме це детермінує перехід від директивної моделі навчання до особистісно зорієнтованої, що націлює на пошук нових шляхів і засобів, які забезпечуватимуть розвиток внутрішніх можливостей учнів, їхніх потреб, інтересів, творчих здібностей.

Розвиток творчого мислення – одне із найважливіших завдань, яке покликана вирішувати початкова школа, оскільки високий показник рівня сформованості цього виду мислення забезпечує успіх у будь-якій діяльності, серед яких на першому місці – навчальна. Творчий інтелект є міцним підґрунтям для майбутнього росту особистості у всіх відношеннях. Важливим компонентом творчого потенціалу особистості є творче мислення, що, у свою чергу, передбачає свідому мислєдіяльність і виявляється у здатності оволодіння стилем мислення, який дає змогу швидко аналізувати проблеми у будь-якій галузі знань, знаходити оптимальні способи вирішення завдання [1; 2; 3].